

YAŞLANMA VE GÖÇ BAĞLAMINDA YALIHÜYÜK İLÇE ANALİZİ

2016

MEHMET BUĞRA AHLATCI

Mevlana Kalkınma Ajansı, Araştırma Etüt ve Planlama Birimi Uzmanı, Sosyolog

Tüm hakları saklıdır. Bu eserin tamamı ya da bir bölümü, 4110 sayılı Yasa ile değişik 5846 sayılı FSEK. uyarınca kullanılmadan önce hak sahibinden 52. Maddeye uygun yazılı izin alınmadıkça, hiçbir şekilde ve yöntemle islenmek, çoğaltılmak, çoğaltılmış nüshaları yayılmak, satılmak, kiralanmak, ödünç verilmek, temsil edilmek, sunulmak, telli/telsiz ya da başka teknik, sayısal ve/veya elektronik yöntemlerle iletilmek suretiyle kullanılamaz.

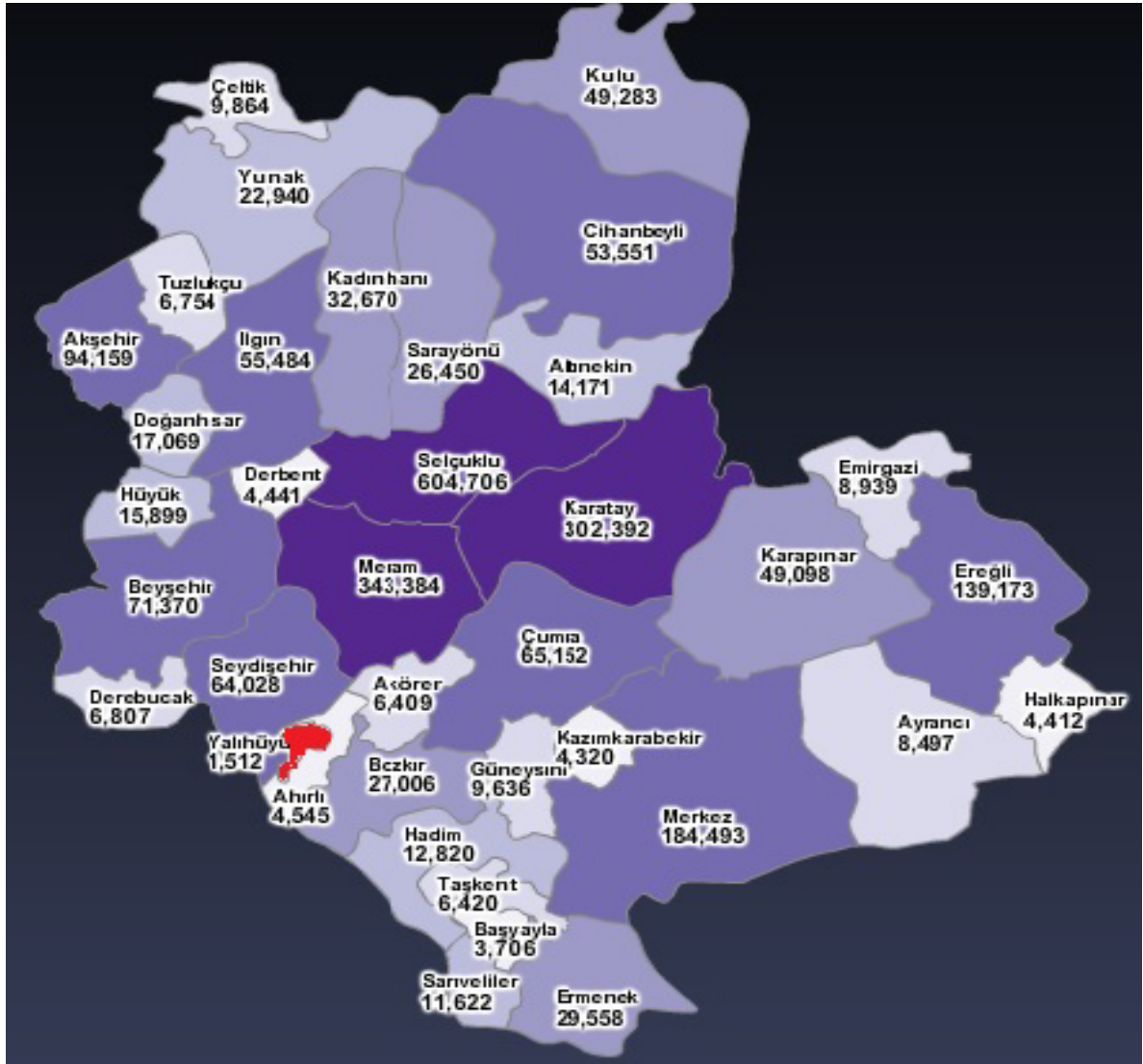
***Bu raporda yer alan değerlendirmeler uzman görüşü olup sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde T.C. Mevlana Kalkınma Ajansı'nın kurumsal görüş ve yaklaşımını yansıtmamaktadır.*

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	4
"Biz bu yaştan sonra nereye gideriz?"	6
"Eskiden okuma yoktu. Okuryazarlık arttıkça nüfus azaldı."	9
"Hepimiz emekli bazılarımız da tarımla uğraşıyor."	10
"İnsanlar gün geçtikçe hareketsizleşiyor."	11
"Böyle geçip gidiyor"	12
DEĞERLENDİRME	13
EKLER:	15

GİRİŞ

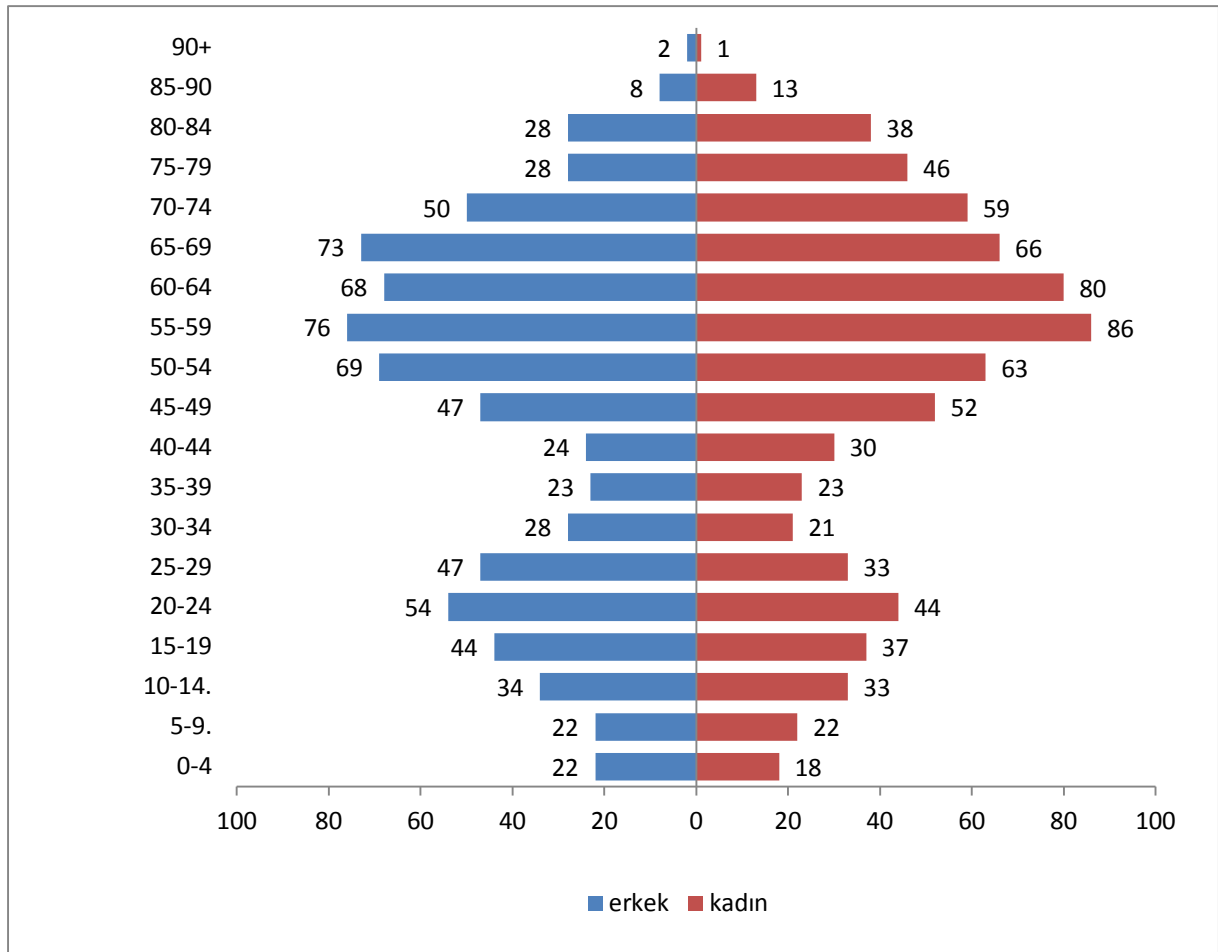
1512 kişilik nüfusu ile Türkiye'nin nüfusu en az ilçesi olan Yalıhüyük ilçesi Konya il merkezine 120 km uzaklıktadır. Kuzeyinde Seydişehir, güneyinde Ahırılı, batısında Antalya ilinin Akseki ilçesi, doğusunda Bozkır ilçesi vardır. Genel olarak düzlük ve tarıma elverişli bir arazi üzerine kuruludur. İlçe merkezi ile birlikte Arasöğüt ve Saray Mahalleleri olmak üzere toplam üç yerleşim bölgesi bulunmaktadır. Toros dağlarının eteğinde bulunan Gölcük yaylası ve ilçe merkezinin yakınındaki Suğla gölü halkın günlük yaşamında önemli yer tutmaktadır. İlçede iki lokanta, üç market, iki kahvehane, iki berber, iki nalburiye ve bir adet postane bulunmaktadır. İlçede herhangi bir sosyal tesis, hastane ve eczane bulunmamaktadır. İlçede banka bulunmamakla birlikte sadece bir bankamatik bulunmaktadır. Evler çoğunluklu olarak sobalıdır. Az sayıda kaloriferli ev olmakla birlikte ilçede doğalgaz bulunmamaktadır

"Biz bu yaştan sonra nereye gideriz?"

1512 Kişilik nüfusu ile Yalılıyük ilçesi Türkiye'nin nüfusu en az ilçesidir. 2000 yılında ilçe nüfusu 5575 kişi iken 15 yıl içinde %70 oranında nüfus kaybı yaşanmıştır. Bu durum özellikle başta daha gelişmiş ve yakın ilçeler olmak üzere kent merkezleri, büyükşehirler ve yurt dışına göç verilmesinden dolayı gerçekleşmiştir. Günümüzde ilçe nüfusundaki azalmalar çoğunluklu olarak ölüm ve yaşlanmadan kaynaklı bakım ve hastalık gerekçesiyle ikametgâh değiştirmeden kaynaklanmaktadır. İlçe yaş piramidine bakıldığında göç etme potansiyeline sahip yaş gruplarının azınlıkta olduğu görülmektedir. 45 yaş üstü nüfusun giderek arttığı ve toplam nüfus içerisindeki en büyük paya sahip olduğu görülmektedir. Konya ili içerisinde toplam nüfus içerisinde 65 yaş üstü nüfusu en fazla olan ilçe durumundadır. Nüfusunun %27.25' i 65 yaş üstüdür. Aynı şekilde 0-14 yaş grubuna bakıldığında Konya içerisinde toplam nüfus içerisindeki %7'lik payı ile en az genç nüfusa sahip olan ilçedir.

Şekil 1 Yalılıyük İlçesi Yaş Piramidi

İlçenin tek bir meydanı bulunmaktadır. Cami, lokanta, kahvehane, bir kaç dükkan ve tek bankamatik bu meydanda bulunmaktadır. İhtiyar heyeti ve muhtarlar ile yapılan görüşmelerde ilçenin ağırlıklı olarak büyükşehirler ile yurt dışına bağlantısı olduğunu, yazları nüfusun 2-3 kat artarak 5000'i geçtiği belirtilmiştir. Ancak bu nüfus artışının ilçeye ekonomik bir canlılık getirmediği, ihtiyaçlar için hep çevre ilçelere gidilmesinden dolayı ilçenin durağan bir ekonomik yapıda kalmaya devam ettiği ifade edilmiştir. Büyükşehirlerde yaşayan akrabaların genellikle göl çevresinde ya da yaylada tatil yapmak için gelmesinin dışında, büyükşehirlerde çalıştıktan sonra emekli olup 'köyüne' dönme isteği ile geri dönerek yılın 8-9 ayını ilçede geçirip, kışın tekrardan büyükşehirdeki evine dönen insanların olması nüfus değişiminin diğer bir ayağını oluşturmaktadır. Merkez mahallesi muhtarının ifadesine göre bir önceki belediye başkanı döneminde ilçede 54 evlilik gerçekleşirken bir çift bile ilçede yaşamayı tercih etmemiştir. *“Bu durumun en önemli sebeplerinden birisi iş sahasının olmamasından kaynaklanmaktadır. O yüzden de durmuyorlar, iş sahası yok.”*

Sosyal hayatın olmamasının da genç nüfusun ilçede kalmamasında büyük bir etken olduğu görülmektedir. Yapılan görüşmeler neticesinde memurların bile büyük çoğunluğunun Seydişehir olmak üzere başka yerlerde yaşadıkları, ailelerini ilçeye getirmedikleri öğrenilmiştir. Muhtar bu durumu şöyle açıklamaktadır; *“Eskiden öğretmenler bizim için, bizde öğretmenler için çok değerliydik. Öğretmenler ilçede yaşarlardı hafta sonlarını birlikte geçirirdik, akşamları ailecek yemek yer, ev ziyaretleri yapardık. Birlikte top bile oynardık, ava çıkardık. Şimdi ise öğretmenin kim olduğunu bile bilmiyoruz. Ders saati biter bitmez hemen Seydişehir’e gidiyorlar. Yabancı olmuşuz artık. Buradan ekmek yiyenler bile burada durmuyorsa tabî ki göç veririz. Bunun yasal zorunluluğunun olması lazım. Burada çalışıyorsa burada kalması gerekir”.*

Dikkat çekilen diğer bir durum Ahırlı ilçesi ile olan yakınlık ve mahallelerin dağılımındaki dengesizliktir. 1990’lı yıllarda siyasi sebeplerden ötürü Yalılıyük ilçesine yakın olmasına rağmen bazı mahallelerin Ahırlı ilçesine dâhil edildiği belirtilmiştir. *“Akhisse köyü var mahalle şimdi, Balıklıova da, biz ortada olmamıza rağmen Ahırlıya bağlandı. Bu mahalleleri bizim üstümüzden atlayıp oralara bağladılar. Mesela Çivili köyü dört km ötemizde ama çok uzakta olmasına rağmen Ahırlıya bağladılar.”* Bu şekilde kamu hizmetlerinde fazla harcamaların zorunlu olarak arttığı belirtilmiştir. Yalılıyük aleyhine gelişen diğer bir uygulama ise 2004 yılında Devlet Planlama Teşkilatı tarafından hazırlanan ilçelerin sosyo ekonomik gelişmişlik

raporu olmuştur. Bu çalışmaya göre ilçelerin gelişmişlik düzeyleri belirli derecelendirmelere göre gruplandırılmıştır. Bu derecelendirmeler ile başta kamu personelinin görev puanları ve yıpranma süreçleri hesaplanmıştır. Yapılan çalışmada Yalılıyük ilçesi Konya'nın merkez ilçeleri dışında en gelişmiş ilçesi olurken Seydişehir ile aynı gelişmişlikte gösterilmiştir. Nüfus ve coğrafi şartlar itibari ile kendisinden daha iyi konumda olan Bozkır ilçesi dördüncü grupta yer alırken Ahırılı ilçesi en düşük gelişme seviyesine sahip ilçe grubundadır. Burada dikkat çeken husus Yalılıyük'e birkaç km uzaklıkta olan ve nüfusunun iki üç katı bir nüfusa sahip olan Ahırılı ilçesi en düşük gelişme düzeyine sahip olurken, Yalılıyük ilçesinin daha gelişmiş olarak derecelendirilmesidir. Bu durumun en somut yansıması aynı görevi yapan memurların Ahırılı'da daha avantajlı olurken Yalılıyük'te daha dezavantajlı olmasıdır.

İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (2004)

İl	İlçe	872 İlçe İçinde Gelişmişlik Sırası	Gelişmişlik Grubu	Gelişmişlik Endeksi
KONYA	Büyükşehir	10	1	3,54941
KONYA	Yalılıyük	132	2	0,86014
KONYA	Seydişehir	133	2	0,85217
KONYA	Ereğli	160	2	0,67151
KONYA	Akşehir	206	3	0,39866
KONYA	Beyşehir	312	3	0,05353
KONYA	Sarayönü	362	3	-0,08617
KONYA	Karapınar	386	3	-0,11619
KONYA	Kulu	394	3	-0,13075
KONYA	Çumra	397	3	-0,13787
KONYA	Ilgın	404	3	-0,15085
KONYA	Akören	477	4	-0,28035
KONYA	Hüyük	513	4	-0,35658
KONYA	Cihanbeyli	535	4	-0,38724
KONYA	Derebucak	540	4	-0,39324
KONYA	Doğanhisar	559	4	-0,43335
KONYA	Güneysınır	569	4	-0,45554
KONYA	Tuzlukçu	577	4	-0,46594
KONYA	Kadınhanı	578	4	-0,46701
KONYA	Bozkır	633	4	-0,56363
KONYA	Derbent	638	4	-0,57624
KONYA	Emirgazi	639	4	-0,57790
KONYA	Altınekin	642	4	-0,58286
KONYA	Hadım	648	4	-0,59179
KONYA	Yunak	658	5	-0,61962
KONYA	Ahırılı	661	5	-0,62161
KONYA	Çeltik	668	5	-0,63234
KONYA	Halkapınar	690	5	-0,65752
KONYA	Taşkent	702	5	-0,68341

“Eskiden okuma yoktu. Okuryazarlık arttıkça nüfus azaldı.”

Öğrenci yetersizliği yüzünden Yalılıüyük ilçesinde ilkokul birinci ve ikinci sınıf birleştirilerek, birleştirilmiş eğitim verilmektedir. Yalılıüyük ilçesinde ilkokulda 5, ortaokulda 7, lisede 7 öğretmen olmak üzere toplamda 19 öğretmen görev yapmaktadır. 2015-2016 öğretim yılı itibari ile lisede öğrenim gören öğrenci sayısı toplam 16 iken, ilköğretim ve ortaöğretimde okuyan toplam öğrenci sayısı 96'dır. 2008 öğretim yılında bu sayının 217 olduğu düşünüldüğünde son 8 yılda bile öğrenci sayısında %60'lara varan bir azalmanın olduğu bu durumun devam etmesi ile lisenin kapanma ihtimalinin olduğu görülmektedir.

İlçede yapılan görüşmelerde bu durumun öncelikli sebebinin öğrencilerin daha küçük yaşlardan itibaren yakınları aracılığı ile ilçe ve kent merkezlerine gitmek istemelerinden kaynaklı olduğu ifade edilmiştir. Birçok öğrencinin lise eğitimi için günöbirlik Seydişehir'e gitmesi de bu durumun önemli bir göstergesidir. İlçede servis imkânlarının olmaması sebebiyle uzak mahalleden yürümek yerine Seydişehir'e servisle gitmek daha kolay gelmektedir. İlçede görev yapan bir öğretmen bu durumu şu şekilde açıklamaktadır; *“Öğrenci bu ilçede olmadığı için başka ilçede meslek lisesine gitmek istiyor. Orayı tercih ediyorsa kanunda oraya göndereceksin diyor. Öğrencinin taşımasını yaptırıyor. Öğrenciden çıkmıyor bu para. O şekilde öğrenci rahatlıkla başka ilçeye gitmeyi tercih ediyor. Mezun olunca da bir daha buraya gelmiyor.”*

Özellikle öğrenci sayısının her geçen gün azalması ve başarılı öğrencilerin gitmesi yaşlı insanların en çok şikâyet ettiği konuların başında gelmektedir. Diğer bir konu hem işsizliğin olması hem de tarım arazilerinin boş kalmasıdır. İlçenin yakınında bulunan gölde su ürünleri ile ilgili bir yüksek okulun açılması buna yönelik eğitim ve iş imkânlarının oluşturulması ile genç neslin ilçede tutulabileceği tartışması belirli sıklıklar ile gündeme getiriliyor. Ancak hemfikir olunan konu: *“Öğrencilerde Seydişehir'de okuma isteği var, burada kalmak istemiyorlar. Buradan çıkan hiç kimse de buraya geri dönmek istemiyor en çok da fırsat bulurlarsa yurt dışına gitmek istiyorlar, zaten ilçede iş imkânları da yok”.*

"Hepimiz emekli bazılarımız da tarımla uğraşıyor."

İlçe ekonomisi ağırlıklı olarak emekliler üzerinden dönmektedir. Tarım ile uğraşan sınırlı sayıda çiftçi ile iki lokanta, üç market, iki kahvehane, iki berber, iki nalburiye ve kamu görevlileri ekonomik döngünün diğer ayağını oluşturmaktadır. Görüleceği gibi ağırlıklı olarak devlet gelirleri üzerinden bir döngü sağlanmaktadır. Ekonomik faaliyetlerden bahsedilirken özellikle 1990'lı yıllarda ilçenin tarımdan dolayı ciddi büyüklükte bir zenginliğe sahip olduğu anlatılmaktadır. Kamyonlarca nohut, elma, arpa gibi ürünlerin direk Mersin limanına gönderildiği ve buradan elde edilen kazanç ile ailelerin yıl boyu geçinebildikleri en çok dikkat çeken ifadedir. Gelişen teknoloji, maliyetlerin artması, iklim şartlarındaki değişimler ve 'doğaya bağımlılığı azaltılmış' endüstriyel tarım karşısında sınırlı imkânlarla sahip olunması ilçe tarımını bitirme noktasına getirmiştir.

Ayrıca bölgede hazine arazilerinin çiftçiler tarafından yaygın bir şekilde kullanılması tarımsal üretimi olumsuz yönde etkilemektedir. Her ne kadar devlet hazine arazilerinin ekilip biçilmesi için tarım yapılmasına izin verse de hazine arazisi kullanıldığı zaman mazot ve tohum desteği olmak üzere devlet desteklerinin kullanılamaması ve belirli bir süre sonrasında arazinin el değiştirme zorunluluğun olması, sürdürülebilir bir üretime olanak sağlamamaktadır. Şahısların arazilerinin yıllar içerisinde miras veya başka sebepler dolayısı ile parçalanması da tarımı olumsuz yönde etkileyen başka bir sebeptir.

Çiftçi bilgilendirme sistemine 2009 yılında 220 civarında çiftçi kayıtlıyken günümüzde 138 kayıtlı çiftçi bulunmaktadır. Bu kişilerin hepsinin 40 yaş üstünde olması çiftçiliğin ilçede gün geçtikçe azalacağının göstergesidir. Geleneksel üretim yöntemlerine alışkın olan bu çiftçiler tarımsal desteklerden faydalanabilmek için mesleki okuryazarlık ve teknik&bürokratik içerikleri kavramada zorluk çektiklerini belirtmiştir. Tarımın her geçen gün uzmanlaşma ihtiyacını arttırması, yaşlı neslin ancak kendi ihtiyaçlarını karşılayabilecek kadar üretime yönelmesine sebep olurken genç neslin tarımdan kopmasına, şehir yaşamının daha cazip gelmesinden ötürü ilçeden göç etmesine sebep olmaktadır. Özellikle medya aracılığı ile oluşturulmuş toplumsal algının şehirde yaşamının fırsatlarla dolu olduğunu göstermesinin tarımdan kopuşu tetiklediği ifade edilmiştir.

İlçede hayvancılık sektörü de tarım ile benzer şekilde bitme noktasına gelmiştir. Öncesinde temel gıdaların (ekmek, süt, yoğurt) birçoğunu aileler kendileri karşılar, günümüzde bitkisel ve hayvansal ürünlerin neredeyse tamamının dışarıdan karşılandığı ifade edilmiştir. İlçede cuma günleri Bozkır pazarına servis olması bu durumu açıkça ortaya koymaktadır.

Hayvansal ve bitkisel üretimde yaşanan bu dönüşümü tamamen dış etkenler üzerinden değerlendirilmemesi gerektiğini belirten bir yetkili insanların sabır gerektiren ve emek harcanması gereken işlerden uzaklaşmasının asli sebeplerden birisi olduğunu ifade etmiştir. Devlet neye destek verirse onu dikelim anlayışının da artık değişerek en az emek ihtiyacı olan işlere yöneldiği görülmektedir. Konya Büyükşehir Belediyesinin çileği destekleyen programına birkaç kişi dışında ilçeden kimsenin başvurmaması bu duruma örnek teşkil etmektedir. *“Hazine arazilerine destek verilmemesi, maliyetlerin artması, satış fiyatlarında rekabetin fazla olmasından dolayı tarımsal üretimde düşüşler görülmektedir ve rahatlığın artması da bir diğer temel sorun. Emekli olan insanlar durumlarına göre sosyal yardım alabiliyorlar, zaten kömür ve odun yardımı da yapıldığı zaman temel harcamaları ile kahvede çay parası dışında bir harcama yapmaya gerek duymuyor.”*

“İnsanlar gün geçtikçe hareketsizleşiyor.”

İlçede sağlık hizmetleri ile ilgili Toplum Sağlığı Merkezi ve Aile Sağlığı merkezi olmak üzere iki birim bulunmaktadır. Bu merkezlerde üç hekim görev yapmaktadır. Toplum sağlığı merkezinde görev yapan personel genelde evde bakım hizmetleri ile ilgilenmektedir. Daha çok yürüme zorlukları ve nörolojik sorunlara bağlı hastalıklar ile ilgili başvurularda evde bakım hizmetleri sunulmaktadır. Hastaların genelde yaşlı olması ve kendileri ile ilgilenecek yakınlarının bulunmaması sosyal hizmet alanındaki ihtiyacın her geçen gün artmasına neden olacağı belirtilmektedir. Çok basit işlemleri bile kendi başlarına yapamadıkları ve huzur evine gitmeyi tercih etmediklerinden dolayı her geçen gün devlete daha çok bağımlı hale gelmektedirler. Bu yüzden de hizmetlerin çoğunluğunun yaşlıların günlük ihtiyaçlarına yönelik verildiği, doktorlar tarafından ifade edilmektedir. Acil durumlarda hastalar Bozkır ya da Seydişehir’e sevk ediliyor. İlaç işlemleri içinde en yakın eczaneden getir götür yaptırılıyor.

Günlük muayene olan insanlar genelde raporlu hastalar ve ilaç yazdıran kişilerdir. Tansiyon, şeker ve kanser hastalıklarının gün geçtikçe arttığını vurgulayan doktor bunun sebebinin insanların günlük yaşamlarında hareketsiz kalmaları olduğunu ifade etmiştir. *“Hareketsizlik ve tembelleşme ile dışa bağımlı beslenme tarzının artması sağlık sıkıntılarının artmasında önemli rol oynamaktadır.”*

“Böyle geçip gidiyor”

“Kışın çok soğuk olduğunda şehre gidiyoruz, onun dışında hep buradayız. Yazları çocuklar torunlar geliyor iki üç ay kalıyorlar. Yaylaya çıkıyoruz, eski günlerdeki gibi ilçe nüfusu iki üç kat artıyor. Toros dağlarının havası, yeşillikler çok iyi geliyor herkese. Bazen ava çıkıyoruz, bazen de direk Antalya’ya geçiyoruz. Özellikle yurt dışından gelen yakınlarımız Antalya’ya geçip tatillerine devam ediyorlar. Her bayram özellikle geliyorlar. Bu şekilde geçip gidiyor işte.”

Tüm olumsuzluklara rağmen yaşlıların hayatlarını ilçede yaşamaya devam edecek şekilde planladıkları görülmektedir. Sağlık koşullarının el verdiği sürece mevcut yaşamlarını devam ettirmek istediğini belirten yaşlılar günlerini kahvehane, ev ziyaretleri ya da basit uğraşlar ile geçirdiklerini belirtmektedir. Evlerindeki fiziksel tamirlerin bir şekilde halledildiğini ancak soba kullanımının ilerde daha da zor olacağı konusunda hemfikirler. Diğer bir sıkıntı bozulan eşyalar ile ilgili. *“Tüm ev eşyalarını Seydişehir ve Bozkır’dan alıyoruz. O da çok sıkıntılı oluyor. Mesela geçen buzdolabım bozuldu. Bozkır’da yaptırıyorum 15 gün sürdü. Hala getirmediler. İlla kendi işimizi kendimiz göreceğiz. Genç olmadığı için işçi bile yok çalıştıracak adam bulamıyoruz”*

DEĞERLENDİRME

Yaşlanma konusu yaşadığımız yüzyılda gelişmiş ülkeler açısından çoğunlukla problematik bir alan olarak değerlendirilmektedir. Yaşlanan nüfusun sağlık harcamalarının artması, yaşam koşullarının başkasına bağımlı hale gelmesi ve kamu hizmetlerinde daha fazla ayrıcalık gerektirmeleri açısından ciddi sosyal, iktisadi, kültürel etkileri bulunmaktadır. 2013 yılında Japonya Maliye Bakanı ülke genelindeki yaşlıların tıbbi bakımlarının devlete her geçen gün yük olmasından dolayı, “vergi mükelleflerinin yükünün hafiflemesi için yaşlılar ölmekte acele etsin” açıklamasında bulunmuştur². Benzer şekilde Almanya’daki siyasiler yaşlıların sağlık hizmetlerini daha ucuz olan Polonya ve Türkiye gibi ülkelerde karşılayabileceklerini tartışmaktadır. Bu tartışmaların geçtiği ülkelerin 2015 yılı yaşlı nüfus oranı Japonya’nın %26,6 Almanya’nın %21,5’tir. Bu oran birçok Avrupa ülkesinde %15 ile %20 bandında dağılmaktadır. Türkiye’de bu oran %8,2’dir. Bu rakam her geçen gün artmaya devam etmektedir. TÜİK verilerine göre, Türkiye’deki yaşlanmanın hızla artarak yaşlı bir ülke olmaya yaklaşacağımız öngörülmektedir. Türkiye’nin bu dönüşüme yönelik hazırlıklı ve planlı olması gerekmektedir. Çünkü yaşlanma biyolojik bir olgudur. Bu durumu sorun haline getiren şey toplumsal işlevselliği devam ettirecek önlemlerin alınmamasıdır. Günümüzde mevcut politikalar, nüfus değişimleri ve ekonomik değerler üzerinden değerlendirilirken mekânsal analizleri ve sosyal uyumu sağlayacak uygulamalarda boşluk bulunmaktadır. Çünkü yaşlılığa yönelik sadece ekonomik tedbirlerin sağlanması ya da sosyal hizmet sunmak fiziki açıdan onları rahatlatırken, aktifleşmelerini önleyerek daha da durağanlaşmalarını sağlamaktadır. Benzer şekilde mekânsal değerlendirmelerin olmayışı herhangi bir büyükşehir merkezindeki yaşlanma ile Konya gibi fiziki şartlarından dolayı ciddi dezavantaja sahip merkeze 100 ile 200 km uzaklıkta olan kırsal yapıya sahip ilçelerdeki yaşlanma şartları ve imkânları bir olmamaktadır. Bu yüzden aynı hizmet sunumu veya aynı mevzuata göre uygulamaların olması nüfusunun %28’i 65 yaş üstü olan bir ilçe için yeterli bir çözüm oluşturmayacaktır. Birçok ilçede sağlık imkânlarının sınırlı olması, donanımlı bir hastanenin ilçeye uzak olması, yerleşim yerlerinin parçalı ve dağınık olması yaşlı insanlar için ciddi olumsuzluklar oluşturmaktadır. Yaşlı nüfusunun gün geçtikçe artması, beraberinde sağlık sorunlarını da getireceğinden sağlık ve bakım hizmetleri mevcut kamu hizmetleri ile kaliteli bir şekilde sağlanamayacaktır. Her geçen gün sağlık harcamalarının artacağı, bakım masraflarının mali

² <http://www.theguardian.com/world/2013/jan/22/elderly-hurry-up-die-japanese>

yükünün merkezi bütçe tarafından karşılanabilmesine karşın, bu hizmetleri yerine getirebilecek nitelikli personelin eksikliği, yaşlıların sağlık konusunda bilgilendirilmesine yönelik çalışmaların olmaması, Türkiye’de sağlık eğitiminin temelinde hastalıkların tedavi mantığının olduğu fakat sağlığın korunmasına yönelik bilgilendirmenin az olduğu gibi faktörler göz önüne alındığında yaşlanmanın sadece biyolojik bir oldu olmadığı görülecektir.

Konu ile alakalı ulusal ve uluslar arası tartışmaların dışında Konya ilinin daha kapsamlı bir değerlendirmeye ihtiyacı bulunmaktadır. Bu kadar geniş bir coğrafya içerisinde bu denli dağınık ve farklı koşullarda yerleşim şartlarına sahip bir bölgenin yaşlanmanın getireceği toplumsal dönüşümlere hazırlıklı olup önlem alması da bir o kadar aciliyet gerektirmektedir. Bu yüzden Konya’nın merkezi politikalar dışında kendine özgü durumu için disiplinler arası bir yaklaşımla yol çizilmesi gerekmektedir.

Yalınhüyük ilçesi özelinde değerlendirildiğinde genel olarak yaşlıların ekonomik sorunlarının yoksulluk düzeyinde olmadığı görülmektedir. Çeşitli başlıklar altında vakıftan yardım alan 75 yaşlı ve 16 engelli dışında emekli maaşları ya da ek gelirleri bulunmaktadır. Ağırlıklı olarak yalnızlıktan kaynaklı sıkıntılar, sağlık sorunları, yaşadıkları ortama ait fiziksel şartlar ile kendi yetersizliklerinden kaynaklı sorunlar ve kamu hizmetlerine erişimin gün geçtikçe sınırlandırılmasından kaynaklı sorunlar yaşanmaktadır. Sadece bu sorunlara yönelik çalışmaların yapılması gelecekte benzer sorunların olabileceği ihtimali üzerinden değerlendirilmektedir. Ancak önümüzdeki yıllarda birbirini tetikleyen birçok yeni problem ortaya çıkabilir. Bu yüzden her probleme yönelik mevzuat üzerinden çözüm sağlamak yerine aktif yaşlanma kavramının benimsenmesi gerekmektedir. Dünya Sağlık Örgütü tarafından geliştirilen bu kavram insanların yaşlandıkça toplumdan izole olmasından ziyade hayat kalitelerinin artırılması amacıyla toplumsal katılımlarını ve güvenlik koşullarını en üst düzeye çıkarılmasını tanımlamaktadır³. Görüşme yapılan yaşlıların birçoğunun 40’lı yaşlarda emekli olması ve tam/yarı zamanlı işlerden uzak durması hem ekonomik anlamda hem de fiziksel anlamda kendilerini pasif hale getirmektedir. Bu sebeple merkezi kuruluşlar ile birlikte yerel yönetim ve bölge içi paydaşlar ile ortak hazırlanması gereken aktif yaşlanma stratejileri, gelecekte yoğun olarak karşılaştığımız yaşlanmadan kaynaklı olumsuzlukların giderilmesinde fayda sağlayarak olumlu bir süreç yönetimi sağlanmış olacaktır.

³ World Health Organisation (2002) Active Ageing - A Policy Framework, p. 12

EKLER:

Yalıhüyük ilçe merkezi.

 l enin genel görünümü

İlçe girişı.

Suğla gölü.

